

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi yhdyskuntakehittämislaiksi sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

KH 04.05.2026 § 158

778/00.01.06/2026

Johdanto

Ympäristöministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi yhdyskuntakehittämislaiksi (YKL) sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Yhdyskuntakehittämislain valmistelun tarkoituksena on uudistaa säännökset, jotka koskevat kuntien maapolitiikkaa, kunnalle yhdyskuntarakentamisesta aiheutuvien kustannusten korvaamista, kehittämisalueita, tonttijakoa sekä alueidenkäyttöön liittyvää maan luovuttamista, lunastamista ja kaavan toteuttamiseen liittyviä korvauksia. Säännökset sisältyvät nykyiseen alueidenkäyttölakiin (132/1999), jonka nimenä oli 31.12.2024 saakka maankäyttö- ja rakennuslaki.

Taustaa

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) kokonaisuudistus käynnistyi keväällä 2018. Uudistuksessa MRL korvataan neljällä uudella lailla: rakentamislaki, alueidenkäyttölaki, yhdyskuntakehittämislaki ja yhdyskuntarakentamislaki.

Rakentamislaki tuli voimaan 1.1.2025. MRL:n jäljelle jääneen osan nimi muutettiin alueidenkäyttöläksi. Valmisteilla on uusi alueidenkäyttölaki, joka sisältää valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, kaavoitusjärjestelmän ja merialuesuunnittelun. Hallituksen esitys uudesta alueidenkäyttölaista on tarkoitus antaa eduskunnalle kevään 2026 aikana.

Muut osat uudistettavasta kokonaisuudesta sisältävät yhdyskuntakehittämislaki ja yhdyskuntarakentamislaki valmistellaan yhtäaikaisesti. Valmistelua varten asetettiin työryhmä, jonka toimikausi oli 1.12.2023-30.9.2025.

Tavoitteet

Hankkeen tavoitteena on valmistella ehdotus uudeksi yhdyskuntakehittämislaiksi osana maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistusta. Lakihankkeeseen liittyvät erityisesti ne tavoitteet, jotka on kirjattu Petteri Orpon hallitusohjelman lukuun 6.5 Toimivat asuntomarkkinat ja sujuva liikenne.

Hallituksen esitys uudeksi laiksi on tarkoitus antaa eduskunnalle syksyn 2026 aikana. Lain on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2028.

Yhdyskuntakehittämislakia koskeva lausuntopyyntöpalvelu on avattu 9.3.2026 oikeusministeriön ylläpitämässä verkkopalvelussa. Lausunto tulee antaa ensisijaisesti sähköisessä lausuntopalvelussa 4.5.2026 mennessä. Joensuun kaupungin lausunnossa on noudatettu lausuntopyynnön pääkohtia ja lausunto viedään kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti sähköiseen lausuntopyyntöjärjestelmään.

Oheismateriaalina hallituksen esitys, luonnos yhdyskuntakehittämislaista ja eräistä siihen liittyvistä laeista.

Valmistelija: kaupungeingeodeetti Kalle Sivén

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

antaa liitteenä olevan lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi yhdyskuntakehittämislaiksi sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Kaupungingeodeetille varataan mahdollisuus tehdä lausuntoon teknisiä muutoksia.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Kaupungingeodeetti Kalle Sivén oli kokouksessa asiantuntijana asian käsittelyn aikana.